

4.12.2012

Pitkältä sairauslomalta työhön palaava kokee jäävänsä yksin

Pitkältä sairauslomalta työhön palaava työntekijä kokee jäävänsä usein yksin, eikä hän koe saavansa esimieheltään riittävästi tukea. Esimies ei puolestaan aina ole tietoinen roolistaan työkyvyn tukijana. Sekä työntekijä että esimies kaipaavat enemmän tukea työnantajalta. Onnistunut työhön paluu pitkältä sairauslomalta vaatii esimiesten tukea, työntekijöiden omaa motivaatiota palata työhön sekä hyvää yhteistyötä työpaikan, työterveyshuollon ja työntekijän kesken.

Tulokset käyvät ilmi Kevan ammatillista kuntoutusta koskevasta haastattelututkimuksesta, jossa on tarkasteltu, millaisia haasteita julkisen sektorin työntekijät kohtaavat palatessaan työhön pitkältä sairauslomalta. Tutkimuksessa on myös tarkasteltu, miten työnantajan ja työntekijöiden näkemykset työhön paluuseen liittyvistä ratkaisevista tekijöistä kohtaavat toisensa.

Työhön paluu pitkältä sairauslomalta vaatii aktiivista tukea

Työntekijät kokevat, että he eivät saa esimieheltään riittävästi tukea työhön paluussaan. Käytännössä tämä ilmenee esimerkiksi esimiehen epäasiallisena käytöksenä tai haluttomuutena etsiä ratkaisuja, joiden avulla osatyökykyinen pystyisi jatkamaan työskentelyä entisessä tai uudessa työssä. Työntekijään ei välttämättä pidetä yhteyttä sairausloman aikana, vaikka se tulosten mukaan tukisi työhön paluuta.

Pitkällinen sairastaminen vaikuttaa usein mielialaan ja fyysinen oireilu voi muuttua myös psyykkiseksi oireiluksi. Työntekijälle olisi tärkeää löytää uusi, työkyvyn kannalta sopiva työ riittävän nopeasti, jotta työhön paluun kynnyks ei nouse liikaa eikä sairastelu pitkity.

Työeläkelaitosten tukema ammatillinen kuntoutus on yksi keino tukea työntekijöitä työhön paluussa. Yksi ammatillisen kuntoutuksen muodoista on työkokeilu. Työkokeiluita voi olla yhdellä henkilöllä useita, ennen kuin sopiva työ löytyy.

- Ammatillisen kuntoutuksen alussa tehtävä kuntoutussuunnitelma tulisi miettiä huolellisesti loppuun saakka, koska hätiköidyt ratkaisut ja työkokeilupaikasta toiseen pompottelu alentavat kuntoutujan motivaatiota palata työhön. Tulosten mukaan kuntoutuksen suunnittelua tehostaa selvästi se, että siinä on mukana työnantajan nimeämä työkykyasioista vastaava henkilö, jolla on näkemys organisaation uudelleensijoitusmahdollisuuksista, kertoo tutkimus- ja kehittämisasiantuntija **Pirjo Saari** Kevasta.

Se, että työhön paluun pitkältä sairauslomalta onnistuu, vaatii ennen kaikkea esimiesten tukea, työntekijöiden omaa motivaatiota palata työhön sekä hyvää yhteistyötä työpaikan, työterveyshuollon ja työntekijän kesken. Olennainen osa työhön paluun onnistumisessa on koko työyhteisön tuki. Työhön paluuta tukee myös

4.12.2012

se, että henkilöstöhallinto on mukana suunnittelemassa uutta työnkuvaa, koska siellä on yleensä paras tietämys organisaation uudelleensijoitusmahdollisuuksista.

Työnantajat selittävät esimiesten vähäistä tukea tiukoilla tulostavoitteilla

Työnantajat selittävät työntekijöiden kokemusta esimiesten vähäisestä tuesta tiukoilla tulostavoitteilla ja tehokkuusvaateilla sekä osa-aikaisen työn järjestämisen hankaluudella.

- Tämä johtuu siitä, että julkisen sektorin yhtiöittämis- ja ulkoistamiskehityksen myötä mahdollisuudet työnkuvan räätälöimiseen ovat työnantajien mukaan käyneet yhä vähäisemmiksi. Tuen vähyyttä selittää myös se, että esimiehet eivät ole aina edes tietoisia roolistaan työkyvyn tukijana, kertoo Pirjo Saari.

Työnantajat tuovat esiin myös, että työntekijöiden vaatimukset ovat joskus kohtuuttomina. Uudelleensijoitusvaihtoehdot käyvät vähiin, jos henkilöllä on vähän koulutusta eikä hänellä ole motivaatiota koulutukseen tai yksikön vaihtamiseen.

Ammatillinen kuntoutus auttaa, kun työkyky on uhattuna

Työeläkelaitosten tukema ammatillinen kuntoutus on tarkoitettu työntekijöille, joiden on vaikea selviytyä työssään ja joiden työkyky on uhattuna sairauden vuoksi. Ammatillisen kuntoutuksen, kuten työkokeilun tai uudelleen koulutuksen avulla työntekijä voi jatkaa töissä työkyvylleen paremmin sopivissa tehtävissä. Työkokeilua käytetään joko omaan työhön palaamiseen pitkältä sairauslomalta tai aivan uuteen työhön siirtymiseen. Uudelleen koulutusta käytetään yleensä silloin, jos työntekijän terveydentilalle sopivaa työtä ei löydy oman työpaikan järjestelyiden kautta.

- Kevan ammatillisen kuntoutukseen on hakenut tänä vuonna 10–15 % enemmän kunnan, valtion ja kirkon työntekijöitä kuin aiempina vuosina. Huomattavissa on, että kuntoutukseen haetaan aiempaa varhaisemmassa vaiheessa sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolakiin kesäkuun alussa tehtyjen muutosten vuoksi (ns. 30–60–90 päivän sääntö), kuntoutuspäällikkö **Ulla Palmroos** Kevasta kertoo.

Lisätietoja:

tutkimus- ja kehittämisasiantuntija Pirjo Saari, puh. 020 614 2094 tai 0400 341 390
kuntoutuspäällikkö Ulla Palmroos, puh. 020 614 2264 tai 040 830 1047